

Akcioni plan zapošljavanja u opštini
Prnjavor za period 2018-2020.
(nacrt)

Sadržaj

Uvod	2
Usklađenost sa drugim dokumentima	2
Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji	3
Broj privrednih subjekata	3
Spoljnotrgovinska razmjena	3
Prosječne plate	4
Broj i struktura pravnih lica	4
Poslovne zone.....	7
Poljoprivreda	8
Zaključci – stanje lokalne privrede	9
Tržište rada	10
Obrazovne ustanove.....	10
Zaposleni i nezaposleni	11
Anketa učenika završnih razreda srednjih škola (2016/2017 školska godina)	15
Anketa nezaposlenih osoba.....	16
Dubinski intervjui u preduzećima.....	16
Realizacija projekata Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, Biro Prnjavor	17
Zaključci – stanje na tržištu rada	18
SWOT analiza.....	19
Ciljevi politike zapošljavanja na teritoriji opštine Prnjavor za period 2018-2020.	20
Mjere aktivne politike zapošljavanja u opštini Prnjavor u periodu 2018-2020.....	20

Uvod

Akcioni plan zapošljavanja opštine Prnjavor za period 2018-2020. godina predstavlja osnovni instrument sprovođenja aktivne politike zapošljavanja i uspostavljanja efikasnog sistema tržišta rada, kojim se definišu prioriteti i ciljevi politike zapošljavanja. U navedenom planu razradiće se plan implementacije (detaljno za 2018. godinu), u kome će se utvrditi programi, mjere i projekti koji će se realizovati na teritoriji opštine kako bi se dostigli zacrtani ciljevi i postiglo održivo povećanje zaposlenosti.

Osnov za utvrđivanje Akcionog plana predstavlja Strategija zapošljavanja Republike Srpske za period 2016 - 2020. godine i Strategija razvoja Opštine Prnjavor 2012-2020. godine.

Prnjavor važi za opštinu čija je preduzetnička kultura i preduzetništvo razvijenije od prosjeka Republike Srpske. Broj poslovnih subjekata je u porastu, dok vrijednost izvoza konstantno raste. Prednjače prerađivačka industrija i trgovina, koje zapošljavaju najveći broj radnika. Da bi se rast privrede, prije svega prerađivačke industrije nastavio, preduzećima su potrebni radnici koji posjeduju odgovarajuća znanja i vještine. Iako je na evidenciji u Birou za zapošljavanje registrovano 2.178 aktivnih tražilaca posla (2017), preduzeća imaju poteškoće sa nalaženjem obučenih radnika i definišu obezbjeđivanje ljudskih resursa kao jednu od primarnih prepreka za širenje proizvodnje i daljnji rast.

Akcioni plan odgovara na pitanja kako da lokalna zajednica, u okviru svojih mogućnosti i korištenjem potencijala svih relevantnih partnera na tržištu rada, interveniše i olakša nezaposlenim da steknu potrebne uslove za zaposlenje, i kako da sistemski interveniše da bi se ovaj problem ublažio u budućnosti.

U 2018. godini planirano je uspostavljanje Savjeta za zapošljavanje opštine Prnjavor, koji bi funkcionisao kao stalno radno tijelo Privrednog savjeta opštine. Funkciju Savjeta za zapošljavanje, do njegove formalizacije, realizuje radna grupa za izradu Akcionog plana zapošljavanja u sastavu: predstavnici Odjeljenja za lokalni ekonomski razvoj opštine Prnjavor, predstavnici JU Zavod za zapošljavanje – Biro Prnjavor, predstavnici JU Centar srednjih škola Ivo Andrić i predstavnici preduzeća Trivas d.o.o. i Topling d.o.o.

Usklađenost sa drugim dokumentima

Akcioni plan zapošljavanja opštine Prnjavor 2018-2020. u skladu je sa Akcionim planom zapošljavanja RS za 2017. godinu (*Službeni glasnik RS, br. 13/17*), Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti RS (*Službeni glasnik RS, br. 30/10*), Zakonom o obrazovanju odraslih RS (*Službeni glasnik RS, br. 59/09*), Izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih RS (*Službeni glasnik RS, br. 1/12*), kao i Strategijom razvoja opštine Prnjavor (*Službeni glasnik opštine Prnjavor, br. 14/12*) i Programom ekonomskih reformi RS za period 2017-2019 (*Službeni glasnik RS, br. 116/16*).

Strategijom razvoja opštine Prnjavor 2012-2020. definisan je prvi strateški cilj koji je usmjeren ka privredi i glasi:

„Unapređena konkurentnost i tržišna orijentacija lokalne privrede sa kreiranjem novih radnih mjesta“. Predviđeno je da se očekivani uticaj ovog revidiranog strateškog cilja na sveukupni razvoj opštine Prnjavor prati kroz sljedeće ključne makroindikatore:

- Povećan broj zaposlenih u privredi na području opštine za 5% do 2020. godine u odnosu na 2017;
- Povećan ukupni prihod privrednih subjekata za 5% do 2020. godine u odnosu na 2017;

- Povećan izvoz za 5% do 2020. godine u odnosu na 2017. godinu.

Program ekonomskih reformi RS za period 2017-2019. (Službeni glasnik RS 119/14) definiše naredne ciljeve:

- Pozitivan privredni rast;
- Poboljšanje konkurentnosti i likvidnosti privrede;
- Povećanje broja zaposlenih.

Usklađivanjem ponude i potražnje na tržištu rada i ostvarenjem ciljeva ovog Akcionog plana, omogućava se zaposlenje nezaposlenih osoba i obezbjeđivanje obučene radne snage, koje je neophodna lokalnim preduzećima za uspješno poslovanje i ispunjavanje preuzetih obaveza prema naručiocima. Time se doprinosi unapređenju konkurentnosti lokalnih preduzeća i stvara se pretpostavka za širenje proizvodnje i otvaranje novih radnih mjesta.

Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji¹

Okosnicu razvoja opštine čine mala i srednja preduzeća, veći broj preduzetničkih radnji i proizvodnja u oblasti poljoprivrede. U prethodnom periodu, stvaranjem povoljnog poslovnog okruženja, došlo je do značajnog razvoja lokalne privrede, na što ukazuje i broj privrednih subjekata koji posluju u periodu nakon 2013. godine.

Broj privrednih subjekata

Na teritoriji opštine Prnjavor u 2016. godini je zabilježeno 876 privrednih subjekata, od čega 235 pravna lica (koja su registrovana u evidenciji APIF-a za navedenu godinu) i 641 preduzetnika². Dominiraju mikro, mala i srednja preduzeća sa 99% od ukupnog broja registrovanih privrednih subjekata na teritoriji opštine. U 2016. godini registrovana su četiri velika preduzeća i 11 srednjih preduzeća.

Od septembra 2016. godine, uspostavljanjem Centralnog registra preduzetnika, vodi se evidencija o broju i vrsti preduzetnika. Od 2015. godine broj prijavljenih je veći od broja objavljenih preduzetničkih radnji, ako posmatramo po godinama.

Tabela 1: Broj poslovnih subjekata opštine Prnjavor

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj preduzetničkih radnji	620	599	618	646	641
Broj pravnih lica	227	223	222	209	235
Ukupno:	847	822	840	855	876

Izvor: Statistički godišnjak RS 2016., APIF i odjeljenje za LER (za 2016. godinu)

Primjetan je ukupni rast broja privrednih subjekata od 2013. godine.

Spoljnotrgovinska razmjena

Obim spoljnotrgovinske razmjene je u stalnom porastu, a važno je uočiti da je u stalnom rastu i izvoz koji je svake godine veći od uvoza, što ukazuje na konkurentnost lokalnih privrednih subjekata na

¹ Podaci o stanju privrede na području opštine su dijelom preuzeti iz revidirane Strategije razvoja opštine Prnjavor

² Izvor podataka: Profil privrede opštine Prnjavor za 2016. godinu, Odjeljenje za LER

izvoznim tržištima. Broj izvoznika je takođe u stalnom porastu i u 2016. godini na području opštine Prnjavor 72 pravna lica ostvaruju prihode od izvoza, odnosno više od 30% pravnih lica koja posluju na teritoriji opštine.

Tabela 2: Spoljnotrgovinska razmjena

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj pravnih lica koja ostvaruju prihode od izvoza	59	55	59	67	72
Vrijednost izvoza (u 000 KM)	104.891	117.826	131.065	135.372	192.754
Vrijednost uvoza (u 000 KM)	66.371	69.267	69.790	73.519	115.232
Pokrivenost uvoza izvozom(%)	158,0	170,1	187,8	184,1	167,27

Izvor: Informacija o privrednim kretanjima u RS i području Komore Banja Luka, podaci APIF-a

Prehrambena industrija izvozi u zemlje CEFTA, ali zbog zakonske regulative ne izvozi u zemlje EU (s izuzetkom proizvođača mlijeka). S obzirom da postoje preduzeća iz ovog sektora koja ispunjavaju neophodne standarde i imaju interes da se omogući izvoz, firme su izrazile interes da, zajedno sa opštinskom upravom, pokrenu inicijativu ka otklanjanju prepreka za izvoz u EU. Sa sličnim problemima izvoza u Evropsku Uniju se suočavaju i preduzeća koja posluju u ostalim sektorima.

Prosječne plate

Prosječna plata je relativno stabilna, ali je niža od prosjeka u RS koji je za neto platu u periodu 2012-2015. iznad 800 KM³. Prosječna neto plata u industriju je još niža i u 2016. godini iznosi 520 KM. Upravo je razvijeni realni sektor, tj. visok udio radnih mjesta u realnom sektoru u poređenju sa javnim sektorom, razlog zašto je prosječna plata u Prnjavoru niža od republičkog prosjeka.

Tabela 3: Prosječne mjesečne bruto i neto plate, 2012 – 2016. godina

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Prosječne bruto plate (KM)	1.105	1.082	1.087	1.074	1.085
Prosječne neto plate (KM)	670	656	672	668	667

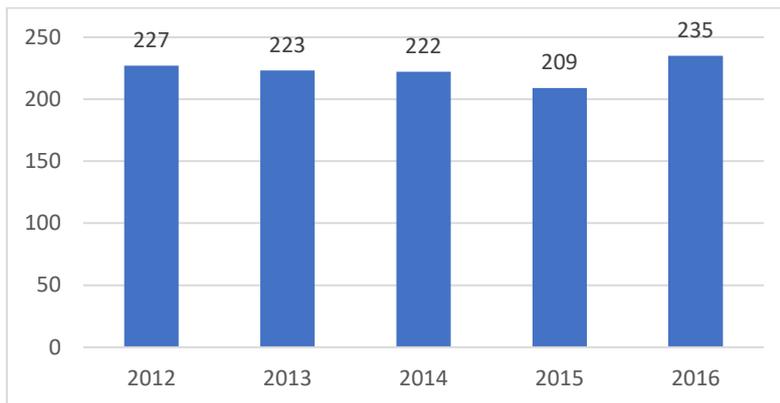
Izvor: Statistički godišnjak RS 2016.

Broj i struktura pravnih lica

Broj preduzeća se smanjivao u periodu 2012-2015. godine, dok je u 2016. došlo do značajnijeg povećanja broja pravnih lica. U junu 2017. godine Opština Prnjavor je počela provođenje programa certifikacije lokalnih samouprava sa povoljnim poslovnim okruženjem – BFC, što će dodatno rezultirati poboljšanjem uslova za nove investicije.

³ Republički zavod za statistiku RS, Statistički bilten br. 8, Plate, zaposlenost i nezaposlenost, 2016.

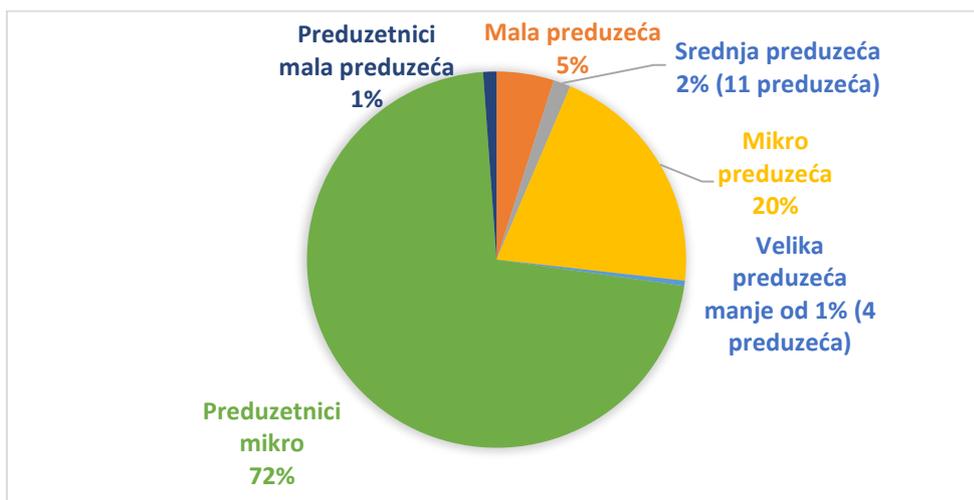
Graf 1: Broj pravnih lica

Izvor: Tron, prema podacima APIF-a i odjeljenje za LER (2016. godina)

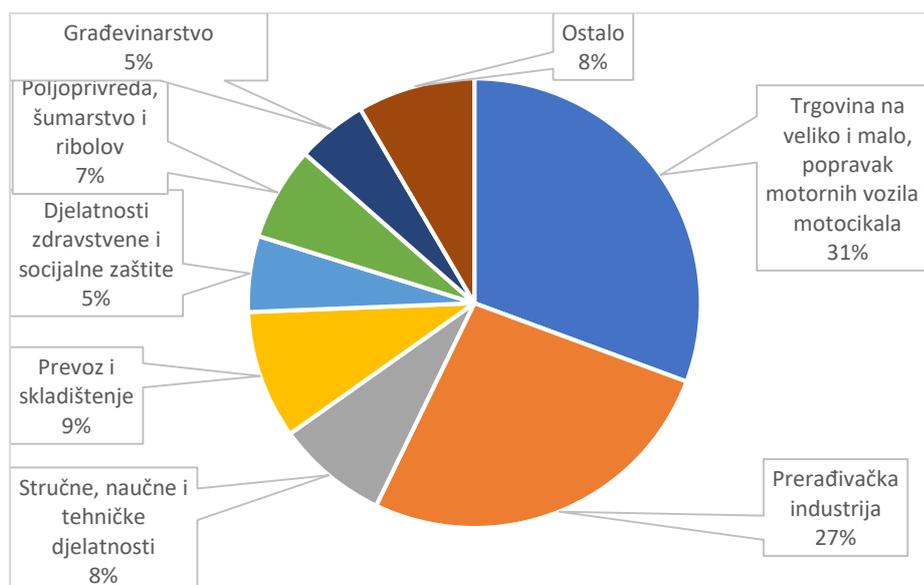
U strukturi preduzeća najviše je mikro preduzeća (preduzetničke radnje i poslovni subjekti) i njihov broj je u porastu. U 2016. godini na području opštine djeluju četiri velika i 11 srednjih preduzeća. Prnjavor ima ukupno 876 privrednih subjekata, od čega 235 pravnih lica i 641 preduzetnika. 10 preduzetnika čine mali biznis dok 631 preduzetnika imaju mikro biznis (manje od 10 zaposlenih radnika).

Graf 2: Struktura MMSP (preduzetničke radnje i pravna lica) prema broju zaposlenih 2016. godine

Izvor: Odjeljenje za LER

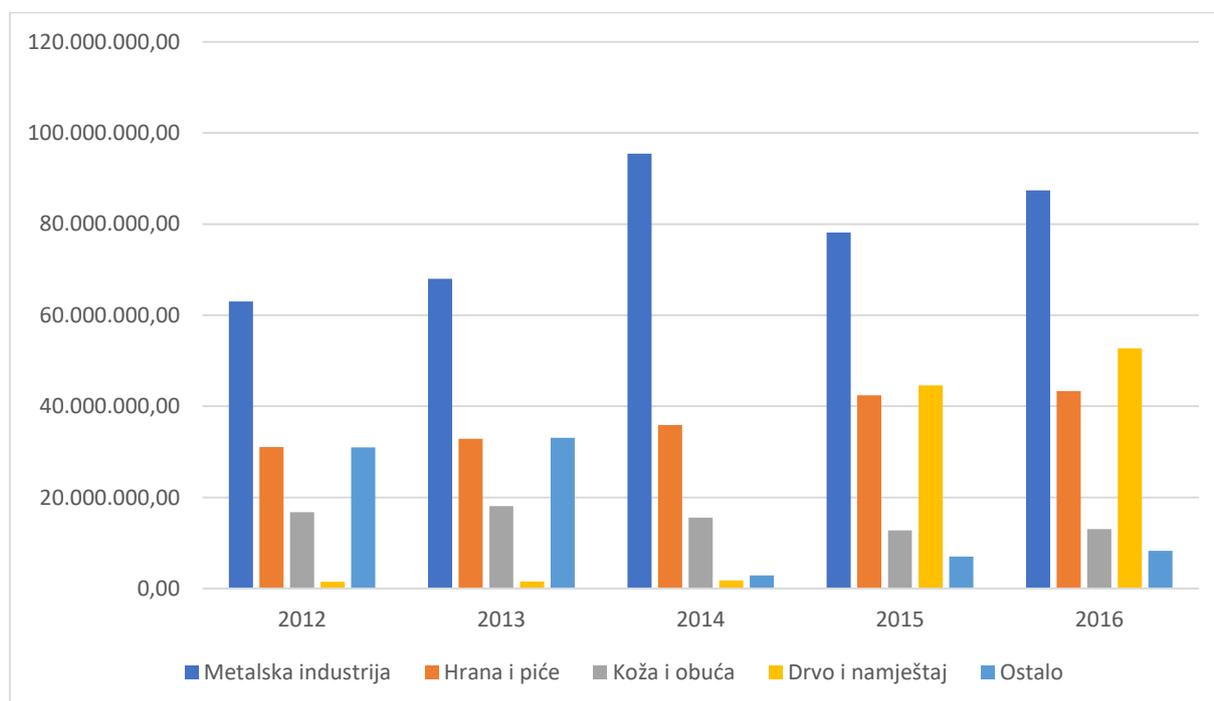
Graf 3: Broj preduzeća prema djelatnosti, 2016

Izvor: Tron, prema podacima APIF-a

Više od polovine preduzeća u lokalnoj privredi u 2016. djeluje u područjima trgovine i prerađivačke industrije, a u ovim područjima se ostvaruje i većina prihoda u posmatranom periodu.

Graf 4: Ukupni prihodi preduzeća u prerađivačkoj industriji, 2012-2016

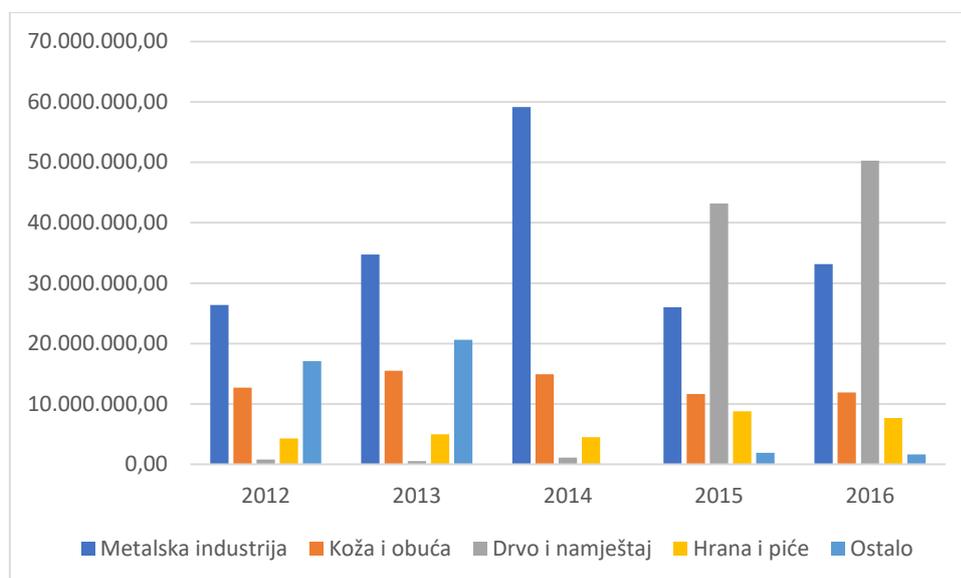

Izvor: Tron, prema podacima APIF-a

U strukturi prerađivačke industrije se izdvajaju sektori metalske, prehrambene, drvoprerađivačke i industrije kože i obuće u kojima se ostvaruje većina prihoda. Razlika u prihodima preduzeća u periodu 2014-2015 sektora drvoprerade uslovljena je izvršenom preregistracijom preduzeća iz sektora ostalo u sektor drvoprerade.

Prerađivačka industrija i trgovina ostvaruju i najveće rezultate u pogledu izvoza, što se može smatrati pozitivnim, jer se ne izvoze u velikoj mjeri sirovine, već proizvodi određenog stepena finalizacije.

Graf 5: Prihod od izvoza preduzeća u prerađivačkoj industriji, 2012-2016

Izvor: Tron, prema podacima APIF-a

U prerađivačkoj industriji se ponovo izdvajaju sektori metalske, prehrambene, drvoprerađivačke i industrije kože i obuće, pri čemu izvoz metalske industrije raste osim u 2015. godini, kada je zabilježen pad. Izvoz sektora kože i obuće je relativno stabilan, kao i prehrambene industrije, dok drvoprerađivačka bilježi rast izvoza u 2015. i 2016. godini⁴ i u tim godinama vrijednost izvoza sektora drvoprerađivačke je najveća. Može se uočiti izvozna orijentacija kod sva četiri vodeća sektora lokalne privrede.

Struktura izvoza u prerađivačkoj industriji u 2016. godini, prema podacima APIF-a, bila je:

1. Drvo i namještaj 48%
2. Metalska industrija 32%
3. Koža i obuća 11%
4. Hrana i piće 7%
5. Guma i plastika 2%

Poslovne zone

Za odvijanje različitih poslovnih aktivnosti, a u skladu sa razvojnom politikom opštine regulacionim planovima definisane su sljedeće poslovne zone:

- Poslovno-turistička zona Vijaka površine 322,14 ha ,
- Poslovna zona u obuhvatu Regulacionog plana „Kootep“,
- Poslovna zona u obuhvatu Regulacionog plana u zoni uticaja magistralnog puta M16.1 Klašnice-Derventa, teritorija opštine Prnjavor,
- Poslovna zona u obuhvatu Regulacionog plana „Jelšingrad“,

⁴ Promjena nastala usljed promjene registracije djelatnosti dijela preduzeća iz sektora drvoprerađivačke.

- Poslovna zona u obuhvatu Regulacionog plana „Silos“.

Poslovno-turističku zonu Vijaka presjeca na dva dijela trasa auto-puta Banjaluka – Doboj i trenutno je najinteresantnija za investitore. Komunalna infrastruktura u samoj zoni nije građena, čeka se završetak sudskog spora, ali je oko 50% infrastrukture (putevi, komunalna infrastruktura) do poslovne zone izgrađeno.⁵ Namjenjena je greenfield⁶ investicijama, a u toku je izrada novog Regulacionog plana.⁷

Realizacijom projekta Regulatorne reforme investitorima je omogućeno smanjenje troškova i rizika poslovanja kroz pojednostavljenje administrativnih postupaka u nadležnosti Opštine i smanjenje cijene usluga opštinske administracije, skraćenje rokova rješavanja zahtjeva, te transparentan pristup informacijama kroz uspostavu E-registra dostupnog na zvaničnoj web stranici Opštine.⁸ Takođe, ponovo je aktiviran rad Privredog savjeta i kroz dijalog javnog i privatnog sektora zajednički radi na unapređenju preduzetništva i konkurentnosti preduzeća i privrednom i društvenom razvoju opštine.⁹

Poljoprivreda

Prema evidenciji Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF) u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar korisnika podsticajnih sredstava zaključno sa 31.12.2016. godine registrovano je ukupno 1 986 poljoprivrednih gazdinstava, od čega je:

• Komercijalnih gazdinstava	230
• Nekomercijalnih gazdinstava	1735
• Pravnih lica - preduzetnika	21

Poljoprivrednicima je omogućeno da u tri zemljoradničke zadruge mogu nabaviti repromaterijal za poljoprivrednu proizvodnju, ali im nije obezbijeđena podrška za plasman proizvoda, tako da se na tržištu sami snalaze. Otkupom kukuruza i pšenice se bave 3 poljoprivredna preduzeća.

Prema evidenciji Odjeljenja za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Opštinske uprave opštine Prnjavor na teritoriji opštine postoje četiri hladnjače za voće i to tri kapaciteta od 20 do 40 tona i jedna kapaciteta do 700 tona i jedna sušara za voće kapaciteta 300 kilograma.

Preradom mlijeka bavi se mini sirana, koja trenutno prerađuje 300 litara mlijeka dnevno, a njen kapacitet je i do nekoliko hiljada litara mlijeka dnevno. Mlijeko koje se proizvede na području opštine predaje se u dvije mljekare. Postoji preko 200 farmi muznih krava, a u 2016. godini sa područja opštine od farmera je otkupljeno oko 7.600.000 litara mlijeka.

Podaci o stočnom fondu na području opštine na dan 31.12.2016. godine su sljedeći: 15.050 goveda, 31.370 svinja, 10.720 ovaca, 665 koza, 655 konja, 2.043.210 živine. Takođe, u oko 4.500 košnica proizvedeno je 22.500 kg meda. Preduzeće Ribnjak AD Prnjavor upravlja ribnjakom površine 638 ha i ima proizvodnju od oko 750 tona godišnje, od čega je 500 tona konzumne ribe, a ostatak čini proizvodnja riblje mladi.¹⁰

⁵ Izvor: Izvještaj o srednjoročnoj evaluaciji Strategije integrisanog lokalnog razvoja opštine Prnjavor za period evaluacije 2012-2015. godina, Decembar 2016.

⁶ Greenfield investicija je vrsta u kojoj se sa poslom počinje posve od početka, bez prethodne infrastrukture, poslovnih prostora i radnika.

⁷ Regulacioni plan poslovno- turističke zone „Vijaka“ usvojen je za period 2013-2023. godina, ali zbog promjena koje su se desile, javila se potreba za izradom novog.

⁸ Nacrt revidirane Strategije razvoja Opštine Prnjavor 2012-2020. godina

⁹ Izvor: Izvještaj o srednjoročnoj evaluaciji Strategije integrisanog lokalnog razvoja opštine Prnjavor za period evaluacije 2012-2015. godina, Decembar 2016.

¹⁰ Izvor: Izvještaj o srednjoročnoj evaluaciji Strategije integrisanog lokalnog razvoja opštine Prnjavor za period evaluacije 2012-2015. godina, decembar 2016.

Pored ratarskih kultura koje su zasijane na oko 9.303 ha, značajni su i intezivni zasadi voća i vinove loze. Među zasadima voća su najveći zasadi kruške (35 ha), lješnika (17 ha) i šljive (11 ha), a zastupljeni su i zasadi oraha, maline, aronije, jabuke i drugi. Vinogradi obuhvataju 15 ha.

Na osnovu podnesenih zahtjeva za podsticajna sredstva u 2016. godini Opštini Prnjavor, evidentirana je proizvodnja povrća u zaštićenim prostorima (plastenici, staklenici) na površini od 17.751,50 m². Pregled zasađenih površina i ostvarenih prinosa povrtarskih kultura u 2016. godini pokazuje da je najveća površina iskorištena za uzgoj krompira (105 ha), pasulja (76 ha), lubenice (19 ha), a zastupljeni su i paprika, krastavac, kupus, kelj, paradajz, luk, zelena salata i drugo¹¹.

Zaključci – stanje lokalne privrede

Na osnovu podataka o stanju privrede na području opštine Prnjavor za period 2012 – 2016. godina možemo zaključiti sljedeće:

- Broj poslovnih subjekata (preduzeća i preduzetničke radnje) postepeno se povećava,
- Broj preduzeća kontinuirano raste,
- Primjetan je rast broja srednjih i velikih preduzeća, odnosno povećanje broja zaposlenih u preduzećima;
- Struktura privrednih subjekata pokazuje najveći procenat preduzeća koji se bavi trgovinom i prerađivačkom industrijom;
- U prerađivačkoj industriji dominira metalska industrija i proizvodnja hrane i pića. Drvna industrija je posljednje dvije godine bilježila rast.
- Prosječne plate niže od prosjeka u Republici Srpskoj,
- Primjetna je izvozna orijencija preduzeća iz sva četiri vodeća sektora,
- Broj izvoznika i vrijednost izvoza kontinuirano raste,
- Metalska industrija i industrija kože i obuće zauzimale su najznačajnija mjesta u strukturi izvoza. U posljednje dvije godine drvna industrija bilježi veći izvoz od industrije kože i obuće, a došlo je i do rasta izvoza u sektoru proizvodnje hrane i pića (u 2016. godini najveći prihod od izvoza ostvario je drvni, te metalni sektor),
- Prehrambena industrija ne može izvoziti u EU zbog zakonske regulative,
- Pokrivenost uvoza izvozom kreće se od 158,00% do 187,80%, a u 2016. godini je iznosila 167,27%,
- Ne postoji organizovano tržište za plasman poljoprivrednih proizvoda,
- Planirano aktiviranje poslovnih zona.

¹¹Odjeljenje za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Opštinske uprave opštine Prnjavor

Tržište rada

Prema Rezultatima popisa 2013. godine¹² od ukupnog broja stanovnika (34.357) u Opštini Prnjavor je evidentirano 16.675 ili 48,53% muškaraca i 17.682 ili 51,47% žena. Registrovano je 12.166 domaćinstava gdje je prosječan broj članova domaćinstva 2,93, a najviše je domaćinstava sa dva člana i to 3.135 domaćinstva.

Starosna struktura stanovništva je sljedeća: od 0 do 14 godina 4.954 stanovnika (14.42%), od 15 do 64 godine 22.628 stanovnika (65.86%) i sa 65 i više godina je 6.775 stanovnika (19.72%). Prosječna starost stanovništva je 42.31 godina. Prirodni priraštaj stanovništva je već nekoliko godina negativan, kao što je negativan i migracioni saldo.

Radno sposobnog stanovništva je 29.403, od toga 14.149 muškaraca i 15.254 žena. Prema popisu stanovništva na području opštine Prnjavor zaposleno je 10.135 osoba, a nezaposlenih 2.193 osoba. U grupi ekonomski neaktivnih stanovnika kojih je ukupno 17.075, najviše je lica koja obavljaju kućne poslove i to 5.851, te 5.585 penzionera i 2.289 učenika i studenata starih 15 i više godina, dok je 1.109 nesposobnih za rad i 2.241 ostalih. Broj domaćinstava koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost je 6.121, dok je broj domaćinstava koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost i prodaju proizvode na tržištu 986.

Tabela 4: Broj stanovnika starijih od 15 godina i nivo obrazovanja

Stručna sprema (završena škola)	VSS	VŠS	SSS	SSS sa specijalizacijom	Osnovna škola	Nepotpuno osnovno obrazovanje	Bez ikakvog obrazovanja
Broj stanovnika	1.336	670	12.669	112	7.504	4.458	2.654

Broj stanovnika koji imaju obrazovanje više od osnovne škole je 14.787, dok nepotpuno osnovno obrazovanje ili nikakvo obrazovanje ima 7.112 lica.

Obrazovne ustanove

Srednje obrazovanje u opštini Prnjavor organizovano je u JU Centar srednjih škola „Ivo Andrić“ Prnjavor. U 2017/2018 školskoj godini obrazuje se 756 učenika, što je za 9% manje u odnosu na prethodnu školsku godinu.

U sastavu srednje škole su Gimnazija, te sljedeći smjerovi:

- ekonomija, pravo i trgovina (39% učenika u školskoj 2017/18 godini),
- mašinstvo i obrada metala (20%),
- poljoprivreda i prerada hrane (23%),
- šumarstvo i obrada drveta (3%),
- elektrotehnika (15%).

Na smjeru mašinstva i obrade metala učenici se, u školskoj 2017/2018 godini, obrazuju za sledeća zanimanja: mašinski tehničar za kompjutersko konstruisanje, automehaničar, varilac, bravar i obrađivač metala rezanjem. Na smjeru poljoprivrede i prerade hrane postoje sledeća zanimanja: poljoprivredni tehničar i prehrambeni prerađivač. U školskoj 2017/2018 godini uveden je smjer šumarstvo i obrada drveta, na kojem se obrazuju tehničari za obradu drveta. Nije formiran razred koji obrazuje stolare na ovom smjeru iako je bio planiran upis učesnika u prvi razred. Za navedena

¹² Republički zavod za statistiku Republike Srpske, Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srpskoj 2013. Rezultati popisa. Banja Luka, 2016

zanimanja je uglavnom organizovana praktična nastava u radionicama srednje škole ili u preduzećima koja posluju na području opštine.

Na osnovu anketiranja lokalnih preduzeća, došlo se do saznanja da postoji potreba za određena zanimanja koja nisu pokrivena srednjoškolskim obrazovnim sistemom, kao što su CNC operater, mesar ili pekar, ali i za zanimanja koja postoje u srednjoj školi kao što su varilac, bravac i stolar. Za upis na zanimanja koja su tražena od strane preduzeća (varilac ili bravar) vlada manje interesovanje djece nego što je planirano upisnom politikom (planiran upis u I razred varilaca u 2016/2017 školskoj godini je 12 a upisano je 9. Isti slučaj je i sa bravarima).

Za zanimanja mesara, pekara i cvjećara su proteklih godina bili otvarani obrazovni profili, ali nije bilo interesovanja među đacima.

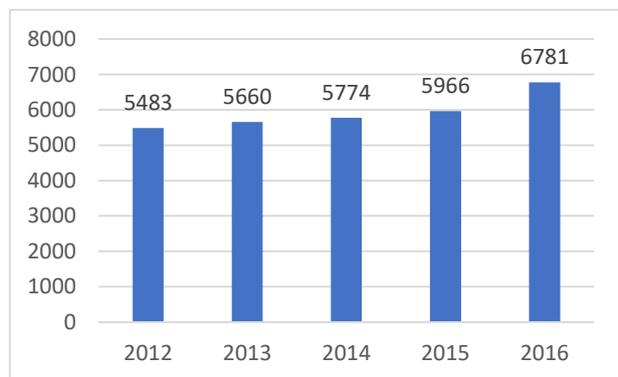
Visoko školskih ustanova nema u Prnjavoru i dalje školovanje srednjoškolci mogu nastaviti u većim centrima, kao što je Banjaluka.

Preduzeća, u kojima je organizovana praksa za učenike srednje škole, su pokazala spremnost da stipendiraju pojedine učenike tokom srednjoškolskog obrazovanja, da bi ih motivisali da uče i ostanu u Prnjavoru, s obzirom da preduzećima treba radna snaga.

Zaposleni i nezaposleni

Broj zaposlenih osoba na području opštine je u stalnom porastu i u 2016. godini je zabilježeno značajno povećanje, odnosno 13,66% ili 815 radnika više u odnosu na prethodnu godinu.

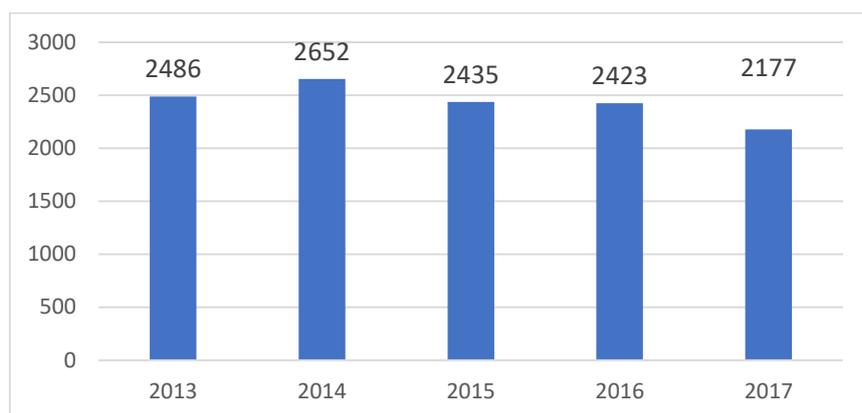
Graf 6: Broj zaposlenih za period 2012 – 2016. godina

Izvor: Opština Prnjavor

Broj aktivnih tražilaca posla prema evidenciji Zavoda za zapošljavanje RS u periodu 2014-2017. se smanjuje, dok je broj zaposlenih u porastu. Uz zapošljavanje i odjavljivanje s Biroa zbog nejavljanja, prisutan je i značajan odlazak aktivnih tražilaca posla u Sloveniju. Broj aktivnih tražilaca posla u 2017. godini je 2177, 10% manje u odnosu na prethodnu godinu, što gotovo odgovara procentu povećanja broja zaposlenih osoba.

Graf 7: Broj aktivnih tražilaca posla za period 2013 – 2017. godina

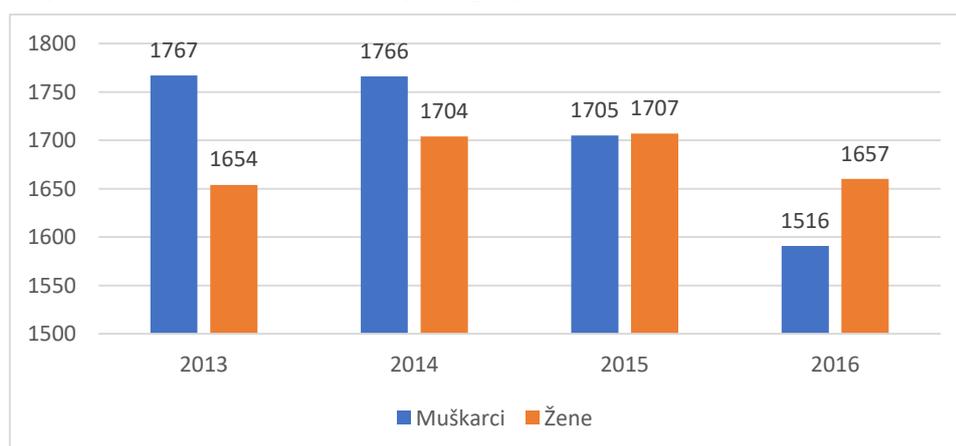

Izvor: JU Zavod za zapošljavanje RS, Filijala Banja Luka

Prema evidenciji Zavoda za zapošljavanje RS na dan 31.10.2017. godine uz 2 177 aktivnih tražilaca posla na Zavod za zapošljavanje je prijavljeno i 3.173 pasivnih tražilaca posla, koji ne traže posao već su prijavljeni radi ostvarivanja drugih prava (zdravstveno i socijalno osiguranje). Rezultati popisa pokazuju da je u 2013. godini evidentirano 2 193 nezaposlenih lica, što je manje ne samo od zbira aktivnih i pasivnih tražilaca posla prema podacima Zavoda za zapošljavanje za 2013. godinu, već je manje i od aktivnih tražilaca posla za 2013. godinu (2 486). Ovo poređenje podataka Popisa 2013. godine i evidencije Zavoda za statistiku za 2013. godinu ukazuje da je broj onih koji zaista ne rade i ne privređuju i manji od onih koji se na Zavodu vode kao aktivni tražioci posla. U razgovoru sa predstavnicima Zavoda za zapošljavanje se može saznati da postoji određeni broj aktivnih tražilaca posla koja su zapravo pasivni, ali su se prijavili kao aktivni iz straha od brisanja sa evidencije i gubitka prava na zdravstveno i socijalno osiguranje.

Iz ovih razloga, evidentirani broj aktivnih tražilaca posla treba uzeti s rezervom, tj. treba računati da je stvarni broj nezaposlenih koji traže posao niži od 2.177.

Graf 8: Lica na birou radi ostvarivanja drugih prava

Izvor: JU Zavod za zapošljavanje RS, Filijala Banja Luka

Broj nezaposlenih lica 31.12.2016. godine je 2.423, od čega žena 1.660. Nakon tri mjeseca, 31.03.2017. godine broj nezaposlenih je 2.452, od čega žena 1.199. Tendencija smanjenja stope nezaposlenosti osoba koje aktivno traže posao je nastavljena u 2017. godini (31.10. broj nezaposlenih 2.177, od čega 1.083 žena).

Tabela 5: Stanje kvalifikacione i starosne strukture na Birou za zapošljavanje na dan 31.10.2017. godine

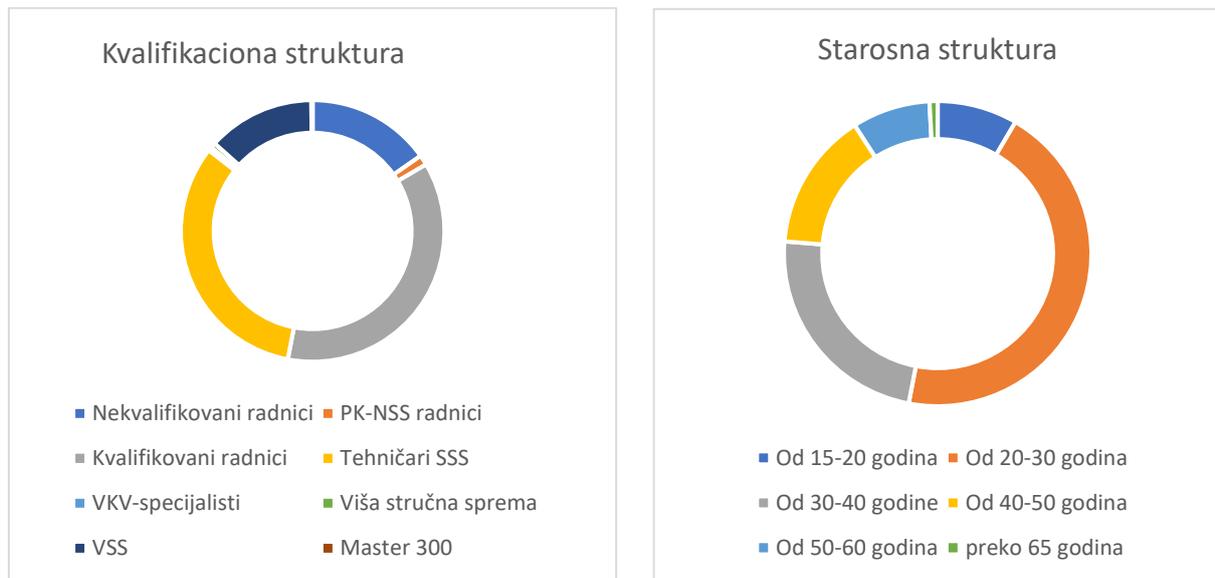
	Ukupno	Žene
Stanje na evidenciji	2.177	1.083
Kvalifikaciona struktura	Ukupno	Žene
Bez škole	171	75
Nekvalifikovani radnici	163	62
PK-NSS radnici	33	14
Kvalifikovani radnici	924	351
Tehničari SSS	663	430
VKV-specijalisti	7	3
Viša stručna sprema	20	13
VSS 180 ECTS	47	38
VSS 240 ECTS	143	94
Master 300	6	3
Magistar stari program	0	0
Doktori nauka	0	0
Ukupno:	2.177	1.083
Starosna struktura	Ukupno	Žene
Od 15-18 godina	3	2
Od 18-20 godina	146	67
Od 20-24 godine	332	172
Od 24-27 godina	185	107
Od 27-30 godina	171	91
Od 30-35 godina	216	118
Od 35-40 godina	219	106
Od 40-45 godina	224	113
Od 45-50 godina	192	93
Od 50-55 godina	239	108
Od 55-60 godina	182	80
Od 60-65 godina	67	26
65 godina	1	0
Ukupno:	2.177	1.083

Izvor podataka: Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Biro Prnjavor

Prema kvalifikacionoj strukturi, najviše je kvalifikovanih radnika (42,44%) i tehničara SSS (30,45%), a prema starosnoj u svakoj od posmatranih godina najveću grupu čine osobe od 20 do 30 godina (31,60%) i od 30 do 40 godina (19,98%).

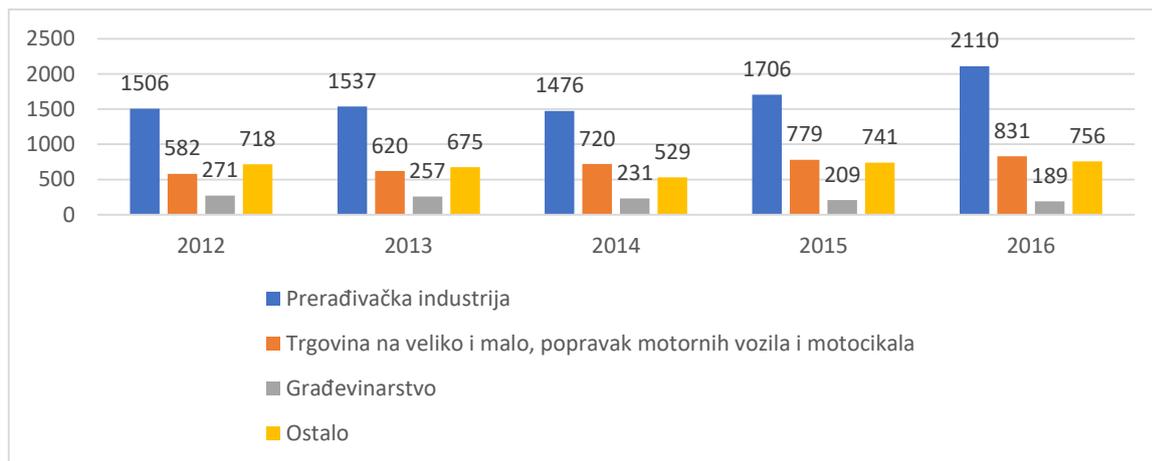
Od 01.06.2016. do 31.05.2017. godine zaposleno je 1290 radnika, najviše kvalifikovanih radnika (471-36,51%) i tehničara (420-32,56%), zatim nekvalifikovanih radnika (197-15,27%) i radnika sa VSS (170-13,18%), od čega najveći broj starosti od 20 do 30 godina (575-44,57%), starosti od 30 do 40 godina (300-23,26%) i starosti od 40 do 50 godina (189-14,65%).

Graf 9: Kvalifikaciona i starosna struktura radnika koji su brisani iz evidencije nezaposlenih lica po osnovu zaposlenja u periodu 01.06.2016 do 31.05.2017. godina

Izvor: JU Zavod za zapošljavanje RS Filijala banjaluka

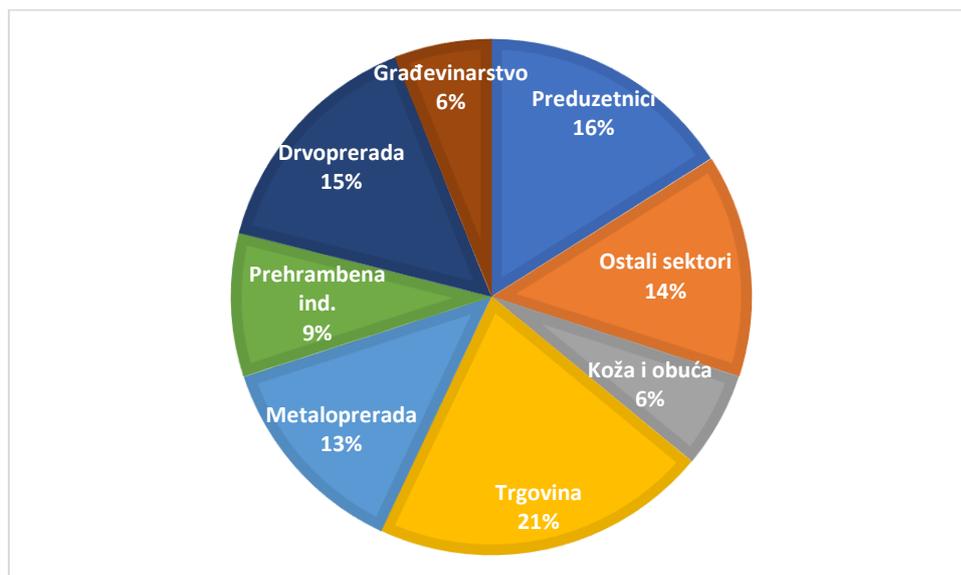
Graf 10: Broj zaposlenih prema područjima, 2012-2016

Izvor: Tron, prema podacima APIF-a

Najveći broj radnika zapošljava prerađivačka industrija i osim pada u 2014. godini u kojoj je opština bila pogođena poplavama, broj zaposlenih stalno raste, kao i u trgovini koja je druga po broju zaposlenih.

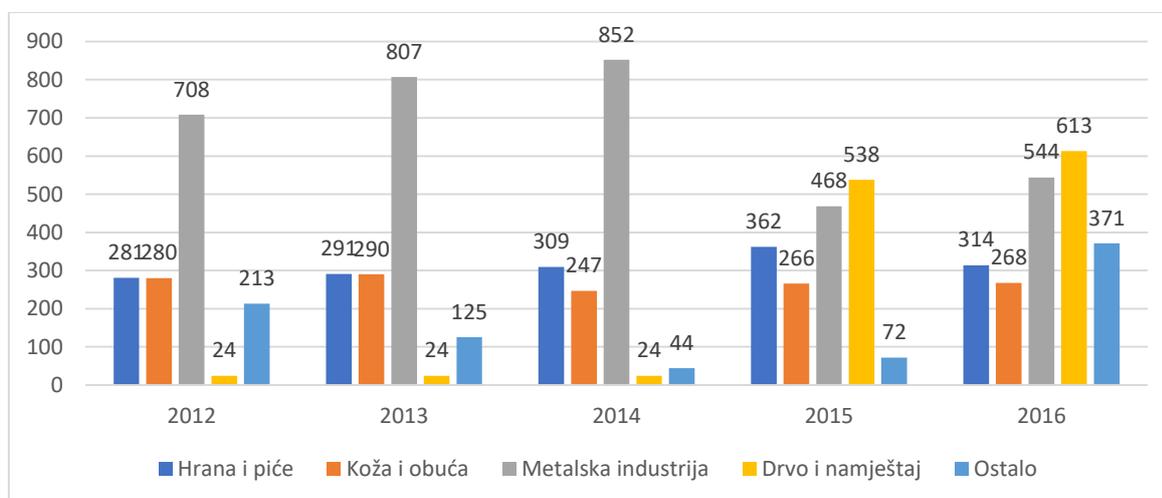
Graf 11: Broj zaposlenih po privrednim sektorima, 2016. godina

Izvor: Odjeljenje za lokalni ekonomski razvoj opštine Prnjavor

Najveći broj zaposlenih u 2016. godini je radio u sektoru trgovine, zatim slijede preduzetnici koji su sastavljeni od velikog broja mikro preduzeća. Metalna i drvoprerađivačka industrija također zapošljavaju veći broj radnika u 2016. godini.

Graf 12: Broj zaposlenih u preduzećima u prerađivačkoj industriji, 2012-2016

Izvor: Tron, prema podacima APIF-a

Najveći broj zaposlenih do 2015. godine ima metalna industrija, a nakon toga bilježi pad. Broj zaposlenih raste u prehrambenom sektoru, osim u 2016. godini. Broj zaposlenih u sektoru kože i obuće je relativno stabilan, a drvoprerađivačka industrija je u 2015. i u 2016. godini imala najviše zaposlenih.

Anketa učenika završnih razreda srednjih škola (2016/2017 školska godina)

Sprovedena anketa srednjoškolaca završnih razreda, rađena u maju 2017. godine, obuhvatila je 221 ispitanika (nisu anketirani učenici gimnazije). Anketa je pokazala da maturanti nakon školovanja uglavnom planiraju tražiti posao kao i da je veći broj maturanata zainteresovan za sticanje znanja i vještina za rad u industrijskim preduzećima.

- Za sticanje znanja i vještina za rad u industriji izjasnilo se 52% maturanata;
- Školovanje na fakultetu će nastaviti 29% maturanata (napomena: u istraživanje nisu uključeni maturanti gimnazije), dok je ostalih 71% maturanata izjavilo da nakon školovanja planira tražiti zaposlenje;
- Praktičnu nastavu tokom školovanja je pohađalo 32% maturanata;
- Interesovanje za pohađanje obuke za aktivno traženje posla izjasnilo se 80% anketiranih đaka završnih razreda;

Anketa nezaposlenih osoba

Anketa nezaposlenih osoba koje su prijavljene u Birou za zapošljavanje Prnjavor je urađena u oktobru 2017. godine. Anketirane su ukupno 64 nezaposlene osobe. S obzirom na veliki tražnju i probleme koje imaju industrijska preduzeća prilikom zapošljavanja radnika, anketa je obuhvatila pitanja koja su se odnosila na interesovanje za obuku i zaposlenje u industrijskim preduzećima.

Sve anketirane nezaposlene osobe su izrazile interesovanje za obuku za sticanje znanja i vještina za rad u industriji (sektori: drvoprerađivačka, metaloprerađivačka (mašinstvo), prehrambene ili industrija kože i obuće, od kojih 30% anketiranih nezaposlenih ne posjeduju industrijska zanimanja.

Interesovanje za rad u industriji je izrazilo 92% anketiranih nezaposlenih osoba, od kojih 76% anketiranih posjeduju zanimanje za rad u industriji.

Nezaposlene osobe su najviše zainteresovane za obuke i rad u prehrambenoj industriji, zatim slijedi metaloprerađivačka industrija. Nezaposlene osobe imaju najmanje interesovanja za sticanje vještina i zaposlenje u preduzećima iz drvoprerađivačke industrije i industrije kože i obuće.

Dubinski intervjui u preduzećima

Dubinski intervjui su urađeni sa 9 rukovodilaca preduzeća¹³ sa područja opštine Prnjavor. Sva preduzeća u kojima su obavljani dubinski intervjui planiraju zapošljavanje novih radnika u 2017. i 2018. godini.

Informacije koje su prikupljene iz intervjua ukazuju da se obuke za novozaposlene uglavnom izvode u samom preduzeću, uz povremeno angažovanje stručnjaka koje obezbijavaju dobavljači. Preduzeća uglavnom nemaju informacije o izvođačima obuka, osim Mašinskog fakulteta u Banja Luci i Tuzli, za potrebe metaloprerađivačke industrije i WMTA specijalizovane organizacije sa izvođenjem obuka. Predstavnici preduzeća su ukazali da je obuke za rad u preduzeću najbolje izvoditi u posljednjem ili prvom kvartalu godine.

Sva intervjuisana preduzeća su izrazila zainteresovanost za organizaciju praktične nastave u svojim preduzećima. Preduzeća, u kojima se obavlja praktična nastava, najčešće vrše odabir budućih radnika od učenika koji dolaze na praktičnu nastavu. Predstavnici preduzeća smatraju da je potrebno unaprijediti praktična znanja profesora koji izvode praktičnu nastavu u školama. Preduzeća smatraju da je teško pronaći radnike sa odgovarajućim znanjima i vještinama kao i da među prijavljenim nezaposlenim u Birou za zapošljavanje ima vrlo malo nezaposlenih koji aktivno traže posao.

¹³ 4 prehrambena preduzeća, 2 drvoprerađivača, 2 metaloprerađivača i jedno preduzeće iz sektora kože i obuće.

Podaci koji su prikupljeni iz intervjua sa preduzećima govore o konstantnoj potražnji industrijskih preduzeća za radnicima koji posjeduju odgovarajuća znanja i vještine, dok je ponuda radne snage konstantna ili se čak smanjuje zbog odlaska obučanih radnika u inostranstvo ili smanjenjem broja srednjoškolaca koji pohađaju odgovarajuće smjerove u srednjoj školi. Primjetan je i deficit radnika koji posjeduju odgovarajuće vještine, znanja ili iskustvo, među kojima se izdvajaju varioci, CNC operateri i lakireri, koji su podjednako potrebni i metaloprerađivačkoj i drvoprerađivačkoj industriji. Takođe, preduzeća imaju problema sa zadržavanjem svojih radnika, koji posjeduju odgovarajuća znanja i vještine, zbog odlaska radnika na rad u zelje EU, gdje postoji velika tražnja za radnicima u industriji.

Trenutna tražnja intervjuisanih preduzeća je ukupno 81 radnika (kraj 2017. godine), od čega najviše iz sektora metaloprerade 42 radna mjesta, zatim iz sektora drvoprerade 16 radnih mjesta, prehrambene industrije 18 radnih mjesta, dok intervjuisano preduzeće iz sektora kože i obuće ima potrebu da zaposli 10 radnika.

Realizacija projekata Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, Biro Prnjavor

U 2016. godini Filijala Banjaluka Biro Prnjavor realizovao je pet projekata zapošljavanja u ukupnom iznosu od 240.684,08 KM. Projekti koje provodi Zavod za zapošljavanje Republike Srpske se uglavnom odnose na zapošljavanje nezaposlenih koji pripadaju ugroženim grupama stanovnika (Romi, stariji od 45 godina, nezaposleni koji nemaju radnog iskustva).

Tabela 6: Projekti Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, Biro Prnjavor, 2016. godina

Naziv projekta-korisnici	Broj firmi	Broj zaposlenih	Finansijska sredstva (KM)
Pripravnici sa VSS	4	5	43.184,08
Romi	3	4	24.000,00
Zajedno do posla	14	14	93.500,00
Privreda ¹⁴	11	15	60.000,00
45+	5	5	20.000,00
Ukupno	37	43	240.684,08

Broj posredovanja: 167.

Broj traženih radnika: 224.

U 2017. godini Filijala Banjaluka Biro Prnjavor realizovao je šest projekata zapošljavanja zaključno sa 30.09.2017. godine u ukupnom iznosu od 112 552 KM. Interesantno je napomenutu da na području opštine Prnjavor u 2017. godini nije bilo prijave preduzeća u okviru projekta koji se odnosi na obuku, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju radnika i pored velike potrebe koju imaju preduzeća (posebno industrijska) za radnicima koji posjeduju odgovarajuće vještine i znanja za rad u industriji.

Tabela 7: Projekti Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, Biro Prnjavor, 2017. godina

Naziv projekta-korisnici	Broj firmi	Broj zaposlenih	Finansijska sredstva (KM)
Pripravnici sa VSS	2	2	15 552
Romi	2	2	12 000
Samozapošljavanje	4 novootvorene	4	20 000
50+	4	4	16 000

¹⁴ Projekat za obuku radnika, dokvalifikaciju i prekvalifikaciju.

Zajedno do posla (zapošljavanje kod poslodavaca)	2	2	8 000
Zajedno do posla (samozapošljavanje)	7 novootvorenih	7	41 000

Zaključci – stanje na tržištu rada

Na osnovu podataka o stanju tržišta rada na području opštine Prnjavor za period 2012 – 2016. godina možemo zaključiti sljedeće:

- *Broj zaposlenih lica je u stalnom porastu;*
- *Kvalifikaciona struktura zaposlenih za period 01.06.2016. do 31.05.2017. pokazuje da je najviše zaposleno kvalifikovanih radnika i tehničara starosne strukture od 20 do 40 godina,*
- *Do 2015. godine metalski sektor je zapošljavao najviše radnika, a nakon toga drvoprerađa postaje najdominantniji sektor u pogledu zapošljavanja,*
- *Prehrambena industrija i sektor kože i obuće bilježe blag rast zaposlenih u 2015. godini,*
- *Plate u industriji su manje od plata u drugim sektorima;*
- *Smanjuje se broj nezaposlenih koji aktivno traže posao,*
- *Broj lica evidentiranih na birou za zapošljavanje radi ostvarivanja drugih prava bilježi pad (u 2016. godini 3.251, u 2015. godini 3.412),*
- *Preduzeća imaju problema sa pronalaskom radnika sa odgovarajućim znanjima i vještinama (primjer: CNC operateri i zavarivači),*
- *Tražnja preduzeća za radnicima koji posjeduju odgovarajuća znanja i vještine je u konstantna,*
- *Preduzeća imaju problema sa zadržavanjem radnika koji posjeduju odgovarajuća znanja i vještine zbog odlaska radnika u inostranstvo;*
- *Privrednici su iskazali interesovanje za organizovanje obuka radnika u samom preduzeća, bilo da obuku vrše njihovi radnici ili da se angažuje eksterni izvođači obuka,*
- *Razvijanje praktične nastave u školama, saradnja sa preduzećima u izvođenju praktične nastave i edukovanje nastavnog osoblje preduslovi su za stvaranje potrebnih kadrova u privredi,*
- *Preduzeća pokazala spremnost da stipendiraju srednjoškolce koji pohađaju praktičnu nastavu u njihovim preduzećima;*
- *Saradnja obrazovnih institucija i privrede postoji, ali ju je potrebno sistemski organizovati;*
- *Program Biroa za zapošljavanja se realizuje u okviru broja prijavljenih kandidata na konkurs.*

SWOT analiza

<p>Snage</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Izražen preduzetnički mentalitet; ○ Izvozno orijentisana privreda; ○ Proizvodno orijentisana privreda (metaloprerađivačka, drvoprerađivačka, prehrambena i industrija kože i obuće); ○ Potencijali za razvoj industrijskih preduzeća (rast zaposlenosti u industriji); ○ Broj zaposlenih lica je u stalnom porastu; ○ Broj lica evidentiranih na birou za zapošljavanje radi ostvarivanja drugih prava bilježi pad (u 2016. godini 3.251, u 2015. godini 3.412); ○ Izražena spremnost lokalne uprave za poboljšanje poslovnog okruženja (BFC proces, privredni savjet,...); ○ Kapaciteti za razvoj turizma (Banja Kulaši, Ergela Vučjak,...). 	<p>Slabosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Plate u industriji su manje od plata u drugim sektorima; ○ Smanjuje se raspoloživa radne snage; ○ Preduzeća imaju problema sa pronalaskom radnika sa odgovarajućim znanjima i vještinama (primjer: CNC operateri i zavarivači); ○ Nedovoljna saradnja institucija podrške sa preduzećima; ○ Izražena depopulacija opštine; ○ Neuklađenost ponude i tražnje radne snage (obrazovni profili i interesovanje učenika ne odgovara lokalnoj privredi); ○
<p>Prilike</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Saradnja obrazovnih institucija i privrede postoji, ali ju je potrebno sistemski organizovati; ○ Preduzeća pokazala spremnost da stipendiraju srednjoškolce koji pohađaju praktičnu nastavu u njihovim preduzećima; ○ Privrednici su iskazali interesovanje za organizovanje obuka radnika u samom preduzeću, bilo da obuku vrše njihovi radnici ili da se angažuje eksterni izvođači obuka; ○ Dobijanje Certifikata za povoljno poslovno okruženje (poboljšanje poslovnog okruženja za poslovanje preduzeća); ○ Tražnja preduzeća za radnicima koji posjeduju odgovarajuća znanja i vještine je u konstantna; ○ Veliki broj prnjavorčana zaposlen u inostranstvu (mogućnosti za transfer iskustava, veza, tehnologije i kapitala). 	<p>Prijetnje</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nastavak trenda odlaska radnika u inostranstvo; ○ Nepovoljno poslovno okruženje u Bosni i Hercegovini otežava poslovanje i privlačenje investitora; ○ Nedostatak institucionalne podrške za izvoz proizvoda iz BiH (necarinske barijere, nepostojanje podrške izvoznicima, nedostatak podrške za preduzeća za korištenje EU fondova,...); ○ Pritisak konkurencije sa tržišta EU (posebno manje razvijenih zemalja EU koje mogu konkurisati jeftinom radnom snagom) i globalnih tržišta; ○ Nerazvijeni kapaciteti za korištenje EU fondova.

Ciljevi politike zapošljavanja na teritoriji opštine Prnjavor za period 2018-2020.

Ciljevi Akcionog plana za zapošljavanje u Prnjavoru se odnose na olakšavanje sticanja neophodnih vještine za rad u privredi za nezaposlene, kao i izgradnju kapaciteta institucija podrške u oblasti zapošljavanja da bi, u saradnji sa lokalnom privredom, kontinuirano pružale podršku sticanju vještina nezaposlenih koje su usklađene sa potrebama preduzeća.

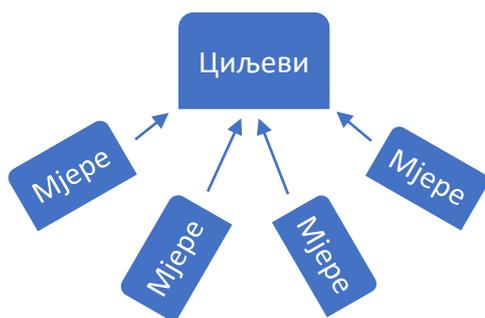
Ciljevi Akcionog plana zapošljavanja su sljedeći:

1. Povećana zapošljivost nezaposlenih;
2. Izgrađeni kapaciteti institucija podrške za zapošljavanje.

Do kraja 2018. godine, planirano je uspostavljanje Savjeta za zapošljavanje koji će funkcionisati kao stalna radna grupa privrednog savjeta. Do formalizacije Savjeta za zapošljavanje, funkciju Savjeta obavlja radna grupa za izradu Akcionog plana zapošljavanja opštine. Savjet će raditi na povećanju zaposlenosti, unapređenju kompetencija nezaposlenih lica i jačanju uloge Savjeta za zapošljavanje opštine kroz navedene mjere aktivne politike zapošljavanja. Takođe, posebna pažnja će biti posvećena inicijativama koje imaju za cilj usklađivanje upisne politike sa potrebama na lokalnom tržištu rada.

Mjere aktivne politike zapošljavanja u opštini Prnjavor u periodu 2018-2020.

Ispunjavanje zadatih ciljeva se predviđa realizacijom predviđenih mjera, tako da svaka mjera doprinosi ispunjavanju jednog od ciljeva (ili oba).

Akcionim planom je predviđena realizacija mjera aktivne politike zapošljavanja u periodu 2018-2020. godina.

Mjere aktivne politike zapošljavanja u opštini Prnjavor u periodu 2018-2020.				
Cilj	Mjera	Nosioci	Period	Vrijednost i izvori finansiranja
1. Povećana zapošljivost nezaposlenih	1.1. Godišnja analiza ponude i potražnje na tržištu rada	Zavod za zapošljavanje	2018-2020.	

	1.2. Individualni planovi zapošljavanja za nezaposlene	Zavod za zapošljavanje	2018-2020.	Sredstva su obezbjeđena kroz realizaciju redovnih aktivnosti Biroa za zapošljavanje
	1.3. Obuke za aktivno traženje posla	Partnerstvo za zapošljavanje	2018.	6000 KM, Projekat Partnerstvo za konkurentnost i kvalitetna radna mjesta
	1.4. Obuke za rad u industriji	Partnerstvo za zapošljavanje	2018.	160.000 KM, Projekat Partnerstvo za konkurentnost i kvalitetna radna mjesta
	1.5. Izrada i distribucija priručnika za traženje posla	Partnerstvo za zapošljavanje	2018-2019.	1300 KM, Projekat Partnerstvo za konkurentnost i kvalitetna radna mjesta
	1.6. Mjere koje definiše Zavod za zapošljavanje	Zavod za zapošljavanje	2018-2020.	Javni pozivi za 2018. godinu će biti objavljeni do kraja aprila 2018. godine.
2. Izgrađeni kapaciteti institucija podrške za zapošljavanje	2.1. Akreditacija programa obrazovanja odraslih za CNC obuke	Partnerstvo za zapošljavanje	2018.	Troškovi će biti procijenjeni u saradnji sa Zavodom za obrazovanje odraslih
	2.2. Unapređenje kapaciteta za izvođenje praktične nastave	Partnerstvo za zapošljavanje	2018. i 2019.	34.000 KM (za nabavku opreme), Projekat Partnerstvo za konkurentnost i kvalitetna radna mjesta
	2.3. Obezbeđivanje sredstava za pružanje podrške zapošljavanju članova porodica poginulih boraca i RVI	Opština	2018.	40-50.000 KM, Opština Prnjavor
	2.4. Funkcionalan rad Savjeta za zapošljavanje u okviru Privrednog savjeta	Opština i SZZ	2018-2020.	Nisu potrebna sredstva za realizaciju
	2.5. Promocija industrijskih zanimanja kod omladine i žena	Partnerstvo za zapošljavanje i projekat Local InterAct	2018.	4000 KM (angažman eksperta, događaji i brošure), Projekat Partnerstvo za konkurentnost i kvalitetna radna mjesta i Local InterAct
	2.6. Priprema projekata za zapošljavanje (npr. WHAM)	NVO sektor i partneri (Local InterAct)	2018. →	Nisu potrebna sredstva za realizaciju

U nastavku su mjere detaljnije objašnjene.

Godišnja analiza ponude i potražnje na tržištu rada

Analiza poredi raspoloživu radnu snagu prijavljenu na evidenciju Zavoda za zapošljavanje (aktivni tražioci posla) i radnu snagu koja će biti raspoloživa u narednom periodu (učesnici i studenti završnih razreda/godina) sa profilima radnika koje potražuju lokalna industrijska preduzeća. Ukoliko na tržištu rada nema profila koje potražuje privreda, planiraju se intervencije koje bi riješile taj problem. U dugoročnm smislu, rezultati analiza se koriste za usklađivanje obrazovnih profila srednjoškolskog obrazovanja sa potrebama lokalnih firmi, stipendiranje deficitarnih zanimanja, organizacija i finansiranje obuka za sticanje vještina i znanja za deficitarna zanimanja.

Individualni planovi zapošljavanja za nezaposlene

Individualni plan zapošljavanja nezaposleno lice priprema u konsultaciji sa zaduženim licem iz Biroa za zapošljavanje i sadrži podatke o osobi koja traži zaposlenje, njeno zanimanje, aktivnosti koje će preduzeti u cilju zapošljavanja sa rokovima njihovog sprovođenja, mjere u koje će se lice uključiti radi bržeg pronalaska zaposlenja. Individualni plan zapošljavanja se prilagođava nezaposlenom licu, na osnovu stepena njegove zapošljivosti (lakše, uslovno ili teže zapošljivo lice).

Obuke za aktivno traženje posla

Među nezaposlenim licima se mogu izdvojiti dvije kategorije: lako zapošljivi i teže zapošljivi. Licima iz druge kategorije je potrebna pomoć da bi bili konkurentni na tržištu rada. Obuke za aktivno traženje su praktične obuke tokom kojih nezaposleni dolaze do informacija šta, gdje i kako mogu sami uraditi, ne čekajući poziv iz Zavoda za zapošljavanje, da bi došli do radnog mjesta i redovnih prihoda. Učesnici obuke se obučavaju za pisanje biografije (CV-ja) i prolaze kroz simulacije razgovora sa poslodavcem (intervju za posao) tokom kog spremaju odgovore na najčešća pitanja koje poslodavci postavljaju potencijalnim zaposlenicima. Ova vrsta obuke je sprovedena u više navrata krajem 2017. godine u sklopu projekta Partnerstvo za kvalitetna radna mjesta i konkurentost. Planira se održavanje eovakvih obuka za maturante koji će u 2018. godini postati aktivni akteri na tržištu rada.

Obuke za rad u industriji

Ukoliko analiza ponude i potražnje na tržištu rada pokaže da postoji nesklad u ponudi i potražnji na tržištu rada, u smislu da firme potražuju profile radnika kojih nema na tržištu, potrebno je preduzeti određene intervencije. Jedna od intervencija je obuka za rad u industriji. Radnici se obučavaju za obavljanje konkretne djelatnosti kroz obuke. Obuke sprovodi specijalizovana firma/ustanova ili se održavaju u samom preduzeću koje potražuje radnike. Obuke za rad u industriji su sprovedene krajem 2017. u sklopu projekta Partnerstvo za kvalitetna radna mjesta i konkurentost, a njihovo održavanje se planira i u 2018. godini.

Izrada i distribucija priručnika za traženje posla

Na osnovu održanih obuka za aktivno traženje posla, predviđena je izrada priručnika za traženje posla u pisanoj formi. Priručnik će sadržati sve koriste informacije sa obuke i koristiti onim koji su zainteresovani za sticanje ove vrste vještina.

Unapređenje kapaciteta za izvođenje praktične nastave

Da bi se unaprijedili kapaciteta za izvođenje praktične nastave u Centru srednjih škola „Ivo Andrić“, u 2018. je planirana nabavka opreme za učenje rada na CNC mašinama u saradnji projekta Partnerstvo

za kvalitetna radna mjesta i konkurentost i Centra srednjih škola. U skladu sa nabavljenom opremom, planirana je i obuka nastavnika praktične nastave za korištenje opreme.

Akreditacija programa obrazovanja odraslih za CNC obuke

Usljed povećane potražnje industrijskih preduzeća za CNC operaterima, kao i opremanja Centra srednjih škola opremom za učenje rada na CNC mašinama, stvorila se mogućnost da se akredituje i pokrene program osposobljavanja u JU CSŠ „Ivo Andrić“ i stvore pretpostavke za zapošljavanje nezaposlenih s jedne, i zadovoljenje potražnje lokalnih preduzeća za ovim profilom radnika s druge strane.

Obezbjedivanje sredstava za pružanje podrške zapošljavanju članova porodica poginulih boraca i RVI

Opština Prnjavor će u 2018. godini izdvojiti 40-50.000 KM za pomoć pri zapošljavanju članova porodica poginulih boraca i RVI Vojske Republike Srpske.

Funkcionalan rad Savjeta za zapošljavanje u okviru Privrednog savjeta

Savjet za zapošljavanje u okviru Privrednog savjeta će biti radno tijelo koje će se kontinuirano baviti problematikom zapošljavanja na prostoru opštine Prnjavor, što podrazumijeva praćenje trenutnog stanja i predlaganja izvođenja relevantnih intervencija Privrednom savjetu. Sastav ovog tijela omogućava sagledavanje problematike iz više uglova, njega čine predstavnici Odjeljenja za lokalni ekonomski razvoj i društvene djelatnosti, lokalne privrede, Biroa za zapošljavanje i Centra srednjih škola.

Promocija industrijskih zanimanja kod omladine i žena

Trenutno stanje na prostoru opštine je takvo da firme sve imaju problem sa nalaženjem kako obučenih radnika, tako i sve više zainteresovanih radnika generalno. Da bi se pobudilo zanimanje za industrijska zanimanja, planirana je promocija industrijskih zanimanja među nezaposlenim, osnovnoškolcima završnih razreda i drugim potencijalno zainteresovanim ciljnim grupama. Planirana je izrada brošure koja promoviše industrijska zanimanja na području opštine.

Priprema projekata za zapošljavanje (npr. WHAM)

Na prostoru Republike Srpske djeluje više projekata koji direktno ili indirektno podržavaju inicijative koje se odnose na zapošljavanje. Direktno, u slučaju da je konkretan projektni zadatak određeni broj zaposlenih lica, a indirektno ukoliko je zadatak rast proizvodnje, izvoza i slično, što najčešće podrazumijeva i dodatna zapošljavanja. Aktivniji pristup prema ovim projektima bi omogućio da se postigne veći efekat zapošljavanja bez veće potrošnje javnih sredstava.